

Poliklinikte İstismar Tespitinde Ruhsal Duyarlı Adli Süreç Organizasyonu

Bölüm 23

Ayşe Nur İNCİ KENAR¹

GİRİŞ

Yaşamı tehdit eden saldırılar ve kendini korumaktan aciz insanların kötüye kullanılması yani istismarı hekimin göz yummaması gereken durumlardır. İstismar ve şiddet kavramları net olarak birbirinden ayırlanamamaktadır, çoğu kez birbirinin yerine de kullanılmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) şiddeti, “fiziksel güç veya iktidarın kasıtlı bir tehdit veya gerçeklik biçiminde bir başkasına uygulanması sonucunda maruz kalan kişide yaralanma, ölüm ve psikolojik zarara yol açması ya da açma olasılığı bulunması” durumu olarak tanımlamaktadır. Hukukçular ise; şiddet eylemini “İnsanın, benzerlerine karşı giriştiği, onlarda önemli ya da önemsiz hasarlar veya yaralar oluşturan, saldırganlık ve hoyratlık ifade eden hareketlerdir” şeklinde açıklamıştır(1).

İstismar ise, birinin iyi niyetini kötüye kullanma, sömürme anlamındadır. İstismar etmek ise, kişinin iyi niyetini suiistimal ederek faydalanmak, karşısındakinin kendi rızası olmadan ve iradesini dikkate almadan kötü muamelede bulunmak olarak tanımlanabilir(2).

Yine Dünya Sağlık Örgütü çocuk istismarını; çocuğun sağlığına, fiziksel ve psikososyal gelişimine zarar veren, yetişkin veya toplum tarafından uygulanan her türlü fiziksel, duygusal ve cinsel kötü muamele olarak tanımlamaktadır(3).

¹ Doç. Dr. Pamukkale Üniversitesi, Tıp Fakültesi, drinci79@hotmail.com

Sonuç

Hekimin öncelikle görevi, belki de dünyadaki çoğu insanlara karşı güvenini kaybetmiş olan mağdura, güvенеbileceği ve yardım alabileceği kurumların olduğunu söylemek, yasal hakları olduğunu anlatmak ve bunları bilmenin güvenini sağlamak olmalıdır.

Adli olgu bildiriminin, yalnızca bir yasal sorumluluk olmayıp, aynı zamanda insani bir görev olduğu hatırlanmalıdır. İyi bir değerlendirme yapılmadan evlerine geri gönderilen istismara uğramış çocukların, ilerleyen dönemde %5-10'unun öldürülmekte, %35-50'si ise ciddi travmalara maruz kalmaktadır(10).

KAYNAKLAR

1. Polat, O. Şiddet. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi. 2016;22:15-34.
2. Koca, M. Çocuk İstismarında İhbar Yükümlülüğü. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. 2012;3:113-128.
3. World Health Organization(2020). *Child Maltreatment*.(20/12/2021 tarihinde <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/child-maltreatment> adresinden ulaşılmıştır).
4. Aydın B.(2005). *Çocuk ve Ergen Psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayınları.
5. Akay M. İstismar ve İhmalin Çocuk Üzerindeki Etkileri ve Tedavisi. Gelişim ve Psikoloji Dergisi. 2020;1:169-184.
6. Sağlık Bakanlığı(2021). *İhmal-istismar*.(20/12/2021 tarihinde hsgm.saglik.gov.tr/tr/ruh-sagligi/ihmal-istismar.html adresinden ulaşılmıştır).
7. Yüksel S, Saner S. *Çocuk Cinsel İstismarı Ve Zor Açığa Çıkması*.(20/11/2021 tarihinde https://psikiyatri.org.tr/uploadFiles/219201618057-CocukCinsel_istismar_bilgilendirme_dosyasi.pdf adresinden ulaşılmıştır).
8. Ozkan A, Demir U. Kadın İstismarı. Atatürk Üniv. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 2002;5:87-92.
9. TTB(1999). *Aile İçi Şiddet*. (08/12/2021 tarihinde <https://www.ttb.org.tr/eweb/adli/6.html> adresinden ulaşılmıştır).
10. Asırdizer M. Acil Servislere Başvuran Çocuk ve Kadın İstismarı Olgularına Hekimlerin Yaklaşımı. Türkiye Klinikleri J Surg Med Sci. 2006;2:39-48.
11. Yesil P, Tascı S, Oztunc G. Yaşlı İstismarı ve İhmali. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2016;6:128-134.
12. Canturk G. *Çocuk İstismarı ve İhmaline Adli Tıp Yaklaşımı*. (08/12/2021 tarihinde <https://acikders.ankara.edu.tr/course/view.php?id=3907> adresinden ulaşılmıştır).
13. Soysal H.(2012). *Adli Psikiyatri*. İstanbul: Özgür Yayınları.